

не са осигурени с адекватна правна защита. Съществуващите законови механизми не са в състояние да предпазят медицинските специалисти, действащи в условията на професионален риск, за които на първо място при упражняване на професията е лекарския и хуманен дълг, заложен в Хипократовата клетва. Тази обществено неоправдана законова празнота е в разрез и с добруването на пациента. *Целесъобразно е de lege ferenda действащото законодателство да се усъвършенства, като разшири приложното поле на института на оправдания риск.* По този начин медицински действия, които очевидно не могат да се ползват от защитата на съществуващите правни институти, и в същото време нямат неправомерен характер, макар и да нарушават други установени правила, когато са предприети в очевидна полза на пациента, ще попаднат под закрила.

Библиография

1. Акопов, В., Проблема обоснованния риск в медицинской практике, Проблемы экспертизы в медицине, 2001
2. Бердичевский Ф. Уголовная ответственность медицинского персонала за нарушение профессиональных... М.: Юридическая литература, 1970

3. Вълканова, М. Медицинско право, Варна, 2014
4. Гайдаров, П. Оправдан стопански риск, сп. Икономически алтернативи, бр.3, 2010
5. Глушков В. А. Ответственность за преступления в области здравоохранения. Киев: Высшая школа, 1987
6. Голева, П. Отговорността на лекаря за вреди, причинени на пациента, ИК „Труд и право“, София, 2004
7. Жабински Н., Правния характер на крайно нужните поведения, Кн.
8. Ившин И. В. Обстоятельства, исключающие преступность деяния в сфере профессиональной мед. деятельности, Мед. право, 2006, 1
9. Курс российского уголовного права. Общая часть, под ред. В. Н. Кудрявцева, А. В. Наумова. М.: Спарк, 2001
10. Ненов И. Наказателно право на Р България, Обща част, кн.2, нова ред.
11. Попеску С.С., Крайняя необходимость при оказании медицинской помощи, ЕврАзЮж № 2 (21) 2010
12. Решение на Тетевенски районен съд, 16.5.2014 г., НАХД №154/2014 г.
13. Решение на Русенски районен съд, 8 наказателен състав от 28.10.2013 г. по НАХД № 2065 по описа за 2013 година
14. Славов, Св. Лекарски грешки и лекарски деликти, София, 1996
15. Стойнов, А. Наказателно право, Обща част, София, 2011
16. Чукалов, С. К. Русско-болгарский словарь, 3 изд., стереотипное, Москва, Советская энциклоп., 1969, 556: Обоснованный – обоснован

ИСТОРИЯ НА МЕДИЦИНАТА

ЗА НАЧАЛОТО НА СТОПАНСКАТА СМЕТКА В ХИГИЕННО-ЕПИДЕМИОЛОГИЧНАТА СИСТЕМА

Експериментално-производствената лаборатория (ЕПЛ) в гр. Перник е създадена през 1968 г. в подкрепа на текущия санитарен контрол за справяне с належащите проблеми на дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията (ДДД) в страната. Основен принос в създаването на ЕПЛ има д-р Вл. Калайджиев, първи зам.-министър в Министерството на народното здраве (МНЗ). Той поставя работата на ЕПЛ на пряко подчинение на министерството, като в хода на провежданата от него реформа на хигиенно-епидемиологичното дело си позволява да въведе пръв стопанската сметка в системата на здравеопазването чрез договорни финансови отношения между потребители и производители. Това е нещо революционно за социалистическото ни време и много скоро създава сериозни противоречия в ръководството на МНЗ. Д-р Вл. Калайджиев лично отговаря за развитието на ЕПЛ и оказва непосредствена организационна помощ на ЕПЛ. Тази дейност продължава д-р Илия Карачолев – началник на Дезинфекционен отдел в МНЗ, който с упорита и последователна работа има съществен принос за развитието на Експериментално-производствената лаборатория.

Първите директори на ЕПЛ са д-р Ив. Попов, бивш директор на ХЕИ Перник и Димитър Мутев (химик), благодарение на които това ново и необходимо звено бързо укрепва и става значим фактор в страната в областта на дезинфекцията, дезинсекцията и дератизацията.

Началото на Експериментално-производствената лаборатория е поставено с производството на препарати за ДДД, като в мазето на Окръжна болница-Перник се помещава и се организира първото собствено производство. На 2 км извън гр. Перник се създава необходимата база със секторите: „Проучване и внедряване на нови препарати и методи“, „Производствен сектор“ и „Ремонт на дезинфекционна техника“.

Изграждат се пет производствени цеха за: „плъхомор“, прахообразни препарати, родентицидни блокчета; течни и пастообразни препарати и инсектицидни ленти.

Създават химическа и биологична лаборатории с вивариум-инсектариум и складова база за съхранение на произведени и внесени препарати и суровини.

В дейността на ЕПЛ са включени около 50 души служители, в т.ч. лекари, биолози, химици, административно-стопански и производствен персонал. ЕПЛ е оборудвана с модерна апаратура и работи с активни субстанции внос от световно известни фирми: „Байер“, „Циба Гайги“, „ШЕЛ“ и други. Създадени са условия за качествена и безопасна работа. Произведената продукция се доставя с помощта на два камиона и един пикап

”Варшава” по звената на хигиенно-епидемиологичната и аптечна мрежа в страната. За 3-4 години е извършена значителна развойна дейност. Осигурявана е проучвателна, експериментална и производствена дейност на съвременен ниво. Извършвани са опити с плъхове, мишки, мухи, хлебарки и комари в лабораторни и теренни условия за доказване ефективността на препаратите. ЕПЛ извършва цялостна дератизация на гр. Брезник и с. Георги Дамяново (Лопушна). За борба с мухите са правени масови обработки. Проучвателната и производствената работа са тясно свързани. В сектора по внедряване се работи по научно-приложна тематика пряко свързана с потребностите на ХЕС. Резултатите са сериозно обсъждани и бързо внедрявани в практиката. Давана е гласност за резултатите в специализирания медицински печат и в научните конференции, организирани от Министерство на здравеопазването и Научния институт по епидемиология и микробиология (НИЕМ).

Разработени са 76 вида препарати, произведените от които 37 препарата са внедрени в производството с отраслова нормала. Първите отраслови нормали са подписани от д-р Вл. Калайджиев. Два от препаратите са признати за българско изобретение. ЕПЛ с дейността си се утвърждава като ефективно звено, което осигурява основната част по снабдяването на хигиенно-епидемиологичната мрежа с препарати за дезинфекция, дезинсекция и дератизация в страната. Най-ефективни и търсени са препаратите: „плъхомор“ – срещу гризачи, диметокс-лак – за борба с мухите и инсектицидните ленти против летящи насекоми. За първите 4 години ЕПЛ е направила оборот за 6 милиона лева. Заплащането на персонала на ЕПЛ Перник е съгласно утвърдените нормативи за ХЕИ.

ЕПЛ просъществува до началото на 90-те години на пряко подчинение на МЗ, когато е прехвърлена към Аптечно управление. След това дейността се преустановява под предлог, че МЗ не трябва да се занимава с производствена и търговска дейност.

Така приключва първият успешен опит в българското социалистическо здравеопазване за въвеждане на стопанската сметка в системата на Хигиенно-епидемиологичната служба. За периода на съществуването си ЕПЛ определено спомага за укрепване и развитие на дейностите по дезинфекция, дезинсекция и дератизация в страната и допринася за издигане на ефективността на текущия санитарен контрол.

Д-р Михаил Чукчукوف – зав. епидемиологичен отдел в ХЕИ Перник, един от създателите на Експериментално-производствената лаборатория, зав. сектор „Проучване и внедряване на нови препарати и методи“ в ЕПЛ